

Malovaný symbol Velikonoc

MALÍŘKA KRASLIC. Jarmila Adamcová při malování vizovických kraslic.

Foto: Milan Ošťádal

Symbolem blížících se Velikonoc byla odedávna malovaná vajíčka. Ta začínaly zkušené malířky kraslic malovat dva až tři týdny před Velikonocemi. Pro mnohé z nich to byl na chudém Valašsku vítaný zdroj přivýdělku.

Byl to i případ vyhlášené malířky vajíček Anny Hnilicové (1879 – 1958) z Lutoniny. Vejce si u ní nechávaly zdobit ženy z obce i okolí a přes pře-

kupnici je posílala až na trh do Ostravy. Zájem o ně byl takový, že jich před Velikonocemi nazdobila až osm set. Proto dva týdny před svátky ani nespávala, vajíčka totiž malovala ve dne v noci.

VÍCEBAREVNÉ BATIKOVÁNÍ

Na Vizovicku se velikonoční vajíčka zdobila starobyloou technologií – vykrýváním vzoru voskem neboli batikováním, které zde bývalo obvykle vícebarevné. Výsledkem

tak bylo černé vajíčko s bílo-žluto-červeným vzorem.

Jak takovou kraslici vytvořit, to popsala již zmiňovaná Anna Hnilicová: „Ja tož, malovaná vajíčka sa dělajú tak: To sa vajíčka mosíja najprv čisto umyt a potom sa dajú vařit tak na 5 minut. Potem sa vytahnú a dajú sa do čistej chladnej vody schadit. Nechajú sa tamenom malú chvíľku a už sa zasej vytahnú ven a jak enom trochu schladnú, už sa na ně piše rozpuštěným voskem. To sa na dře-

večko nastrčí taková rúrečka z teňučkého pléšku. Na čisté vajíčko sa tým pérečkem voskem nakreslíja kvítečka a čárečky, co majú byt na vajíčku bílé. Potem dáme vajíčka do žltej barvy. Jak oschnú, tož sa na ně zasej piše voskem, co chceme mět na vajíčku žlté. A potom ich dáme ešte do červenéj barvy. Ja, ale gdyž ich chceme mět na černo obarvené, tož ty dajú věcej práce. To sa maluje na třikrát. Na bílé, na žlté a na červené. Gdyž sú ty vajíčka načerveno obarvené, tož sa na ně zasej pišu kvítečka a čárečky co majú byt potem na vajíčku červené a potem teprú sa dajú do tepléj zelnej vody a potem teprú do téj černej barvy. Gdyž sú pěkně černé, tož sa vydělajú a dajú do tepléj trůby, aby sa vosk na nich roztopil. A tož potom sa haděrkú otrú a už sú hotové. Barvy mosíja byt všecy stejno teplé, ne moc teplé a ně chladné.“

Z většiny obcí Valaška už zdobení vajíček tímto časově náročným způsobem téměř vymizelo. Ve Vizovicích je ovšem dodnes vytvářejí Jarmila Adamcová a Anna Krocová. Jejich kraslice si můžete na vsetínském zámku prohlédnout na výstavě Kraslice a drátenictví a samy výrobkyně při práci zde můžete obdivovat na akci Velikonoce na zámku 7. dubna 2019.

Milada Fohlerová, Muzeum regionu Valaško